

Назва навчальної дисципліни	Еволюційне вчення: еволюція органічного світу
Галузь знань	<i>01 Освіта / Педагогіка</i>
Спеціальність	<i>014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)</i>
Спеціалізація	<i>014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини. Географія)</i>
Кількість кредитів	<i>4</i>
Шифр навчальної дисципліни	<i>ВК</i>
Прізвище, ім'я, по батькові викладача	<i>Кратко Ольга Вікторівна</i>
Науковий ступінь	<i>кандидат історичних наук</i>
Вчене звання	<i>доцент</i>
Посада викладача	<i>Доцент кафедри біології, екології та методик їх навчання</i>
Контактний телефон викладача	<i>0936950735</i>
Профайл викладача	https://tm3.kisil.pp.ua/user/profile.php?id=173
Е-mail викладача	<i>kratkoolya@gmail.com</i>
Розклад консультацій	<i>Очні консультації</i>
Час проведення	<i>14.40 – 17.00</i>
Місце проведення	<i>45 ауд.</i>

Опис дисципліни

Навчальна дисципліна «Еволюційне вчення: еволюція органічного світу» належить до вибіркових компонентів циклу професійної підготовки здобувача другого (магістерського) рівня вищої освіти ОПІ Середня освіта (Біологія та здоров'я людини. Географія) метою якої є

Метою та завданням навчальної дисципліни є:

- сформуванню у студентів цілісне уявлення і систему знань про еволюційні процеси живого світу, головні їх передумови, фактори та результати;
- вивчення історії становлення еволюційних поглядів, основних теорій, що розкривають суть еволюційного процесу;
- формування професійних компетенцій студентів;
- усвідомлення основних положень і понять еволюційного процесу;
- розвинення основ еволюційного мислення;
- узагальнення знань комплексу біологічних дисциплін з точки зору еволюційного вчення;
- формування еволюційного світогляду;
- формування вміння застосовувати набуті знання з основних біологічних дисциплін для з'ясування закономірностей еволюційного процесу, систематизувати і узагальнювати знання основних біологічних понять.

Пререквізити. Теоретичною базою вивчення дисципліни є попередні навчальні дисципліни: «Зоологія», «Загальна екологія», «Біогеографія».

Постреквізити. Дисципліни, які будуть використовувати результати навчання даного курсу: «Біологічна системологія», «Екосистемологія».

Навчальний контент

Теми лекцій	Теми практичних	Методи контролю	К-ть балів
Змістовий модуль I.			
Історія виникнення та становлення еволюційного вчення			
Тема 1. Еволюційне вчення як наука. Предмет і завдання еволюційної теорії. Основні методи вивчення еволюційного процесу	<i>Біологічна еволюція.</i>	Усне опитування, тести, завдання	10
Тема 2. Основні етапи розвитку еволюційної теорії.	Наукові та суспільно-історичні передумови виникнення дарвінізму		
Змістовий модуль II.			
Мікроеволюція та видоутворення			
Тема 3. Життя та його основні характеристики. Основні риси та етапи розвитку життя на Землі	Основні етапи розвитку еволюційної теорії. Наукові та суспільно-історичні передумови виникнення дарвінізму	Усне опитування, тести, завдання	15
Тема 4. Вчення про мікроеволюцію. Популяція-елементарна одиниця еволюції	Вчення про мікроеволюцію. Популяція-елементарна одиниця еволюції.		
Тема 5. Природний добір – рушійна і спрямовуюча сила еволюції. Виникнення адаптацій	<i>Природний добір – рушійна і спрямовуюча сила еволюції. Виникнення адаптацій.</i>		
Змістовий модуль III.			
Еволюція. Сучасні теорії еволюційного вчення			
Тема 6. Еволюція онтогенезу	<i>Життя та його основні характеристики.</i>	Усне опитування, тести, завдання	40
Тема 7. Еволюція органів та функцій	Еволюція онтогенезу. Еволюція органів та функцій.		
Тема 8. Еволюційний прогрес.	<i>Основні риси та етапи розвитку життя на Землі.</i>		
Тема 9. Антропогенез.	<i>Еволюційний прогрес. Антропогенез.</i>		
Тема 10. Основні етапи еволюції людини	<i>Основні етапи еволюції людини.</i>		
Тема 11. Сучасні теорії еволюційного вчення.	Сучасні теорії еволюційного вчення.		
Тема 12. Синтетична та епігенетична теорії.	Синтетична та епігенетична теорії.		
Тема 13. Сучасні дискусії у еволюційному вченні			

Індивідуальне навчально-дослідне завдання	Захист	5
Залік		40
Всього		100

Вивчення навчальної дисципліни «Еволюційне вчення: еволюція органічного світу» дасть змогу здобувачу вищої освіти здобути та підсилити такі програмні компетентності та результати навчання:

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ІК	Здатність розв'язувати складні задачі або проблеми в галузі освіти, що передбачає здійснення інновацій та/або проведення педагогічних досліджень і характеризується невизначеністю умов.
ЗК4.	Здатність планувати та управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати якість виконуваних робіт.
ЗК6.	Здатність розробляти та презентувати освітні проекти, управляти ними та мотивувати виконавців на досягнення спільної мети.
ЗК7.	Здатність здійснювати науково-педагогічні дослідження, прогнозувати та презентувати їх результати.
ЗК8.	Здатність застосовувати в практичній діяльності стратегію сталого розвитку як екологізацію свідомості громадянина України.
ФК1.	Здатність до поглиблення знань і розуміння предметної області та професійної діяльності, до використання інновацій у професійній діяльності.
ФК3.	Здатність до моделювання змісту навчання, формування в учнів ключових компетентностей та здійснення інтегрованого навчання.
ФК4.	Здатність використовувати ефективні шляхи мотивації учнів до саморозвитку, спрямовувати їх на прогрес і формувати у них обґрунтовану позитивну самооцінку.
ФК5.	Здатність до конструктивної та безпечної взаємодії з учасниками освітнього процесу, спроможність діяти автономно і в команді.

Формування програмних результатів

Індекс в матриці ОП	Програмні результати навчання
РН3.	Демонструє вміння використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології для пошуку, обробки та обміну інформацією у професійній діяльності, презентації власних та спільних результатів, реалізації дистанційного та змішаного навчання
РН8.	Демонструє знання принципів раціонального природокористування із врахуванням цілей сталого розвитку задля збереження біорізноманіття та екологізації свідомості громадянина України.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Перескладання тем / модулів відбувається під час проведення консультацій керівника курсу.
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт та заліків заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час підготовки практичних завдань в процесі заняття.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування,

міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Літературні джерела

Основна:

1. Бровдій В.М. Еволюційне вчення: підручник. К.: ВЦ «Академія», 2019. 336 с.
2. Корж О.П. Основи еволюції: Навчальний посібник. Суми: ВТД «Університетська книга», 2006. 381 с.
3. Федорців І.В. Еволюційна біологія. Частина 1. Курс лекцій для студентів біологічного факультету. Дрогобич: Коло, 2003. 182 с.
4. Кваша, В. І. Еволюційне вчення: лабораторний практикум. Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2004.
5. Л.М. Гомля. Еволюційне вчення. Навчальний посібник для студентів біологічних спеціальностей вищих навчальних закладів. Полтава: АСМІ, 2011. 136 с.

Додаткова

1. Ільєнко М. М., Тюптя Л. Т. До питання щодо особливостей та механізмів біологічної і соціальної адаптивності людини. Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами. Київ, Університет «Україна», 2007. С. 24-32.
2. Мамкаев Ю. В. Методы и закономерности эволюционной морфологии. Современная эволюционная морфология. Киев : Наук. думка, 1991. С. 33-56.
3. Страшко С.В., Кучменко О. Б., Сліпчук І. Ю. Біологія: підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл.. Київ: Грамота, 2017. 240 с.
4. Корж О.П. Основи еволюції: Навчальний посібник. Суми: ВТД «Університетська книга», 2006. 381 с.

14. Інформаційні ресурси

1. Довідник з біології. [Електронний ресурс].Режим доступу : <https://subject.com.ua/biology/shans/179.html>.
2. Л.М.Гомля.Еволюційне вчення.
<http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/3290/1/Gomelja.pdf>